

ZESPÓŁ PARKÓW
KRAJOBRAZOWYCH
WOJEWÓDZTWA
ŁÓDZKIEGO

ODDZIAŁ
TERENOWY
NADPILICZNYCH
PARKÓW
KRAJOBRAZOWYCH

Sulejowski
Park Krajobrazowy

Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Sulejowskiego Parku Krajobrazowego

SPIS TREŚCI:

1. Cel i podstawy prawne opracowania.
2. Uwarunkowania udostępniania wód Sulejowskiego Parku Krajobrazowego dla turystyki i rekreacji.
3. Miejsca w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.
4. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Sulejowskiego Parku Krajobrazowego.
5. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych.
6. Kontakty alarmowe.

Opracowanie:

Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego
Oddział Terenowy Nadpilicznych Parków Krajobrazowych
ul. Piotrkowska 106, 07-310 Moszczenica tel. 44 616 82 25

e-mail: npk@parkilodzkie.pl
www.parkilodzkie.pl

Moszczenica, 2021 r.

1. Cel i podstawy prawne opracowania

Celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych Sulejowskiego Parku Krajobrazowego w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 656 ze zm.) zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

- 1) dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;
- 2) oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
- 3) prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- 4) informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
- 5) zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, odpowiada (art. 4 ust. 2):

1) na terenie parku narodowego lub krajobrazowego - dyrektor parku,

2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji - osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,

3) na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) - zwani dalej "zarządzającym obszarem wodnym".

Zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy.

2. Uwarunkowania udostępniania wód Sulejowskiego Parku Krajobrazowego dla turystyki i rekreacji

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody dla parku krajobrazowego ustala się plan ochrony. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody, określa zakres prac na potrzeby sporządzenia projektu tego planu. Zakres prac nad planem obejmuje m.in. opracowanie koncepcji ochrony zasobów, tworów i składników przyrody oraz wartości kulturowych parku krajobrazowego, w szczególności określenie **sposobów korzystania z obszarów parku krajobrazowego udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania.**

Sulejowski Park Krajobrazowy posiada plan ochrony, powołany rozporządzeniem nr 29/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 3 listopada 2006 r.

Sulejowski Park Krajobrazowy charakteryzuje niewielka ilość naturalnych zbiorników wodnych. Osią parku jest rzeka Pilica i założony na niej w latach 70-tych Zbiornik Sulejowski. Zalew Sulejowski (znany również jako Zbiornik lub Jezioro Sulejowskie), jest to sztuczny zbiornik retencyjny, utworzony w latach 1969–73 poprzez spiętrzenie wody rzeki Pilicy w Smardzewicach, w miejscu, gdzie Dolina Pilicy naturalnie się zwęża. Jest to jeden z największych akwenów wodnych w środkowej Polsce o powierzchni 22 km², dł. ok. 17 km i szerokości dochodzącej do 2 km. Zbiornik ciągnie się od Sulejowa do Smardzewic. Na obszarze Parku uchodzą do Pilicy jej dopływy, z których ważniejsze to: Luciąża oraz rzeka Czarna Maleniecka. Większa część wód powierzchniowych na terenie Parku należy do Skarbu Państwa.

W Sulejowskim Parku Krajobrazowym licznie występują starorzecza, które obecnie są w fazie zaawansowanej sukcesji i wiele z nich wysycha w czasie suchych lat.

Powierzchnię, opis granic, cele ochrony oraz zakazy wybrane z art. 17 ustawy o ochronie przyrody (uop), a obowiązujące na terenie Sulejowskiego Parku Krajobrazowego określa Uchwała Nr XLVII/614/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie Sulejowskiego Parku Krajobrazowego.

3. Miejsca w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji

W dniu 27 lipca 2021 roku nasz Park wysłał do wójtów/burmistrzów gmin z terenu Parku prośbę o informację w sprawie przekazania wykazu kąpielisk wyznaczonych na podstawie art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne oraz ewidencji miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli wyznaczonych na podstawie art.39 ust.1 ustawy Prawo Wodne. Z nadesłanych odpowiedzi wynika, że na terenie Parku gminy nie wyznaczyły w bieżącym roku takich miejsc z wyjątkiem kąpieliska „Pilica Polska YMCA” w Kurnędzu gm. Sulejów.

W związku z tym poniżej przeanalizowano miejsca, gdzie w poprzednich latach zauważono kąpiących się i w związku z brakiem ratowników WOPR uznano je za potencjalnie niebezpieczne.

Zestawienie zbiorników wodnych i rzek, gdzie zidentyfikowano zagrożenia **dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Sulejowskiego Parku Krajobrazowego** - zawarto w tabeli nr 1 oraz na mapie Sulejowskiego PK.

W opracowaniu użyto sformułowań dotyczących miejsc, które wykorzystywane są do rekreacji wodnej. Pod pojęciem „dzikie kąpielisko” rozumiemy miejsce nie wyznaczone do kąpeli, wykorzystywane przez kąpiących się na podstawie obserwacji terenowych. W naszym Parku są to zarówno miejsca z istniejącą infrastrukturą (np. plaże, pomosty) jak też tereny bez jakiegokolwiek infrastruktury. Pod pojęciem „przystań kajakowa” rozumieniem miejsce przeznaczone do wodowania kajaków z infrastrukturą (dojazd, plaża lub pomost).

Gmina Aleksandrów

1. Pilica
 - 1.1. Pilica w Skotnikach – przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
 - 1.2. Pilica w Ostrowie – przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
2. Czarna Maleniecka
 - 2.1. Czarna Maleniecka – Niewierszyn – Ostrów – „dzikie kąpielisko”

Gmina Sulejów

1. Pilica
 - 1.1. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Barkowicach Mokrych „Na Cyplu” , „dzikie kąpielisko”
 - 1.2. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Barkowicach Mokrych - przystań „U Bosmana” , „dzikie kąpielisko”
 - 1.3. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Barkowicach Mokrych - przystań „Róża Wiatrów” , „dzikie kąpielisko”
 - 1.4. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Barkowicach Mokrych – przystań „Fala” , „dzikie kąpielisko”
 - 1.5. Pilica w Sulejowie (teren za OSiR-em) - przystań, „dzikie kąpielisko”
 - 1.6. Pilica w Sulejowie przy ul. Taraszczyńskiej - przystań, „dzikie kąpielisko”
 - 1.7. Pilica w Stobnicy - przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
 - 1.8. Pilica w Trzech Morgach - przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
 - 1.9. Pilica w Białej - przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
 - 1.10. Pilica w Kurnędzu - przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
2. Luciąża
 - 2.1. Luciąża w Kłudzicach – „dzikie kąpielisko”
 - 2.2. Luciąża w Włodzimierzowie – „dzikie kąpielisko”
 - 2.3. Luciąża w Włodzimierzów – Polanka – „dzikie kąpielisko”

Gmina Mniszków

1. Pilica
 - 1.1. Pilica /Zbiornik Sulejowski w Zarzęcinie – port Jacht Klub „Elektron”, „dzikie kąpielisko”
 - 1.2. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Zarzęcinie – „Tawerna pod Wściekłym Psem”, przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”

Gmina Wolbórz

1. Pilica

1.1. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Bronisławowie – port „Latający Holender”, przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”

1.2. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Swolszewicach – Iłkach - przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”

1.3. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Swolszewicach - przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”

Gmina Tomaszów Mazowiecki

1. Pilica

1.1. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Smardzewicach – przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”

1.2. Pilica w Tomaszowie Maz. (teren miasta) „Ośrodek Wypoczynkowy „Przystań” – przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”

1.3. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Treście - przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”

1.4. Pilica/Zbiornik Sulejowski w Karolinowie - przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”

Tabela 1. Miejsca na terenie Sulejowskiego Parku Krajobrazowego gdzie zidentyfikowano zagrożenia dla bezpieczeństwa.

Lp.	Rzeka/stawy	Nazwa	Gmina	Uwagi
1.	Pilica	Skotniki	Aleksandrów	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
2.	Pilica	Ostrów	Aleksandrów	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
3.	Pilica/Zbiornik Sulejowski	Barkowice Mokre „Na Cyplu”	Sulejów	„dzikie kąpielisko”
4.	Pilica/Zbiornik Sulejowski	Barkowice Mokre - przystań „U Bosmana”	Sulejów	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
5.	Pilica/Zbiornik Sulejowski	Barkowice Mokre - przystań „Róża Wiatrów”	Sulejów	przystań kajakowa „dzikie kąpielisko”
6.	Pilica/Zbiornik Sulejowski	Barkowice Mokre - przystań „Fala”	Sulejów	przystań kajakowa „dzikie kąpielisko”
7.	Pilica	Sulejów (teren za OSiR-em)	Sulejów	przystań kajakowa „dzikie kąpielisko”
8.	Pilica	Sulejów przy ul. Taraszczyńskiej	Sulejów	przystań kajakowa „dzikie kąpielisko”
9.	Pilica/Zbiornik Sulejowski	Zarzęcin Port Jacht Klub Elektron	Mniszków	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
10.	Pilica/Zbiornik Sulejowski	Zarzęcin - Tawerna pod wściekłym psem	Mniszków	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
11.	Pilica/Zbiornik Sulejowski	Bronisławów - port „Latający Holender”	Wolbórz	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
12.	Pilica/Zbiornik Sulejowski	Smardzewice	Tomaszów Maz.	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”

13.	Pilica	Ośrodek wypoczynkowy Przystań	Tomaszów Maz. (miasto)	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
14.	Pilica	Trzy Morgi	Sulejów	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
15.	Pilica	Kurnędz	Sulejów	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
16.	Pilica	Biała	Sulejów	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
17.	Pilica	Stobnica	Sulejów	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
18.	Luciąża	Kłudzice	Sulejów	„dzikie kąpielisko”
19.	Luciąża	Włodzimierzów	Sulejów	„dzikie kąpielisko”
20.	Luciąża	Włodzimierzów - Polanka	Sulejów	„dzikie kąpielisko”
21.	Czarna	Niewierszyn - Ostrów	Aleksandrów	„dzikie kąpielisko”
22.	Pilca/Zbiornik Sulejowski	Swolszewice - Iłki	Wolbórz	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
23.	Pilca/Zbiornik Sulejowski	Swolszewice	Wolbórz	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
24.	Pilca/Zbiornik Sulejowski	Tresta	Tomaszów Mazowiecki	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”
25.	Pilca/Zbiornik Sulejowski	Karolinów	Tomaszów Mazowiecki	przystań kajakowa, „dzikie kąpielisko”

Osobnym zagadnieniem jest bezpieczeństwo wodniaków korzystających z wyznaczonych przystani dla kajakarzy, które również mogłyby stać się przynajmniej miejscami okresowo wykorzystywanym do kąpeli.

4. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Sulejowskiego Parku Krajobrazowego

Czynnikami wpływającymi na ilość osób korzystających z walorów rekreacyjnych i turystycznych wód Sulejowskiego Parku Krajobrazowego są pogodna aura i okresy wakacyjno – wypoczynkowe. W tych okresach znacznie wzrasta liczba korzystających z kąpeli oraz sprzętu wodnego, należy liczyć się ze wzrostem zagrożenia związanego z przypadkami utonięć. Kąpiel lub zabawa w wodzie, to forma rekreacji związana z letnim wypoczynkiem. Wejście do wody stwarza jednak zawsze zagrożenie, z którym należy się liczyć. Szczególnie groźne sytuacje to:

- niedostateczne umiejętności pływania,
- pływanie pod wpływem alkoholu,
- wstrząs termiczny,
- nadmierne oziębienie organizmu,
- wchodzenie do wody przy schorzeniach,
- skurcze,
- wiry,
- brodzenie w rzece,
- skakanie do nieznannej wody,
- przecenianie swoich sił i umiejętności,

- nieodpowiednia zabawa,
- miejsca zarośnięte przez roślinność wodną,
- zimne prądy,
- nagła zmiana warunków na wodzie,
- kąpiel w miejscach niewyznaczonych. Zagrożenia dla osób kąpiących wynikają z:
- braku lub słabej umiejętności pływania, niewłaściwej oceny tych umiejętności bądź złego stanu zdrowia,
- korzystania z miejsc nieprzystosowanych do kąpeli - wplywania w strefy porośnięte roślinnością wodną lub w miejsca bagniste, wykonywania skoków do wody bez znajomości głębokości i występowania obiektów zanurzonych,
- odbywania kąpeli w stanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- odbywania kąpeli przy niesprzyjających warunkach pogodowych,
- możliwość kolizji z jednostkami pływającymi.
- niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką, wykonywania ryzykownych manewrów, niedostosowania takielunku statków żaglowych do aktualnych warunków pogodowych,
- słabej wiedzy na temat batymetrii akwenu,
- występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych dla kajakarzy – przedmiotów zanurzonych, w tym rumoszu drzewnego wymagającego przeniesienia kajaka lub wyjścia z niego w celu pokonania przeszkody,
- złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawiania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych),
- braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych, a w przypadku większych jednostek – tak że kół ratunkowych i gaśnic.

Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych:

- niedostatecznych kwalifikacji i praktyki nurkowej,
- nieprawidłowej oceny warunków wpływających na bezpieczeństwo nurkowania, w tym widoczności pod wodą,
- przekraczania maksymalnej głębokości nurkowania wynikającej z posiadanych kwalifikacji,
- występowania w wodzie obiektów zagrażających unieruchomieniu płetwonurka pod wodą, w szczególności zatopionych sieci rybackich.

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego ma obowiązek ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych i przekazywania informacji o ujawnionych zagrożeniach właściwej radzie gminy, wynikający z art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy, powinien realizować na obszarze, na którym wykonuje ratownictwo wodne. Ustawodawca nie przewidział żadnych uprawnień kontrolnych dla podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego, stąd też jako nie mające

podstaw prawnych są działania tych podmiotów, polegające na dokonywaniu „kontroli”, „audytów”, „przeглядów” pod względem zapewnienia warunków bezpieczeństwa przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi i sposobu realizacji przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi obowiązków określanych ustawą. Dopuszczalne jest natomiast wydawanie – na zlecenie zarządzającego wyznaczonym obszarem wodnym – opinii w kwestii warunków bezpieczeństwa na danym wyznaczonym obszarze wodnym.

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie:

- brak wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie wędkarstwa i sportów zimowych,
- załamania się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródłiskowych,
- załamania się pokrywy lodowej po wjeździe na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem, ciągnikiem lub ąqadem,
- w przypadku wpadnięcia do wody - brak lub słaba umiejętność pływania, szok termiczny, szybkie wychłodzenie organizmu, brak sprzętu asekuracyjnego umożliwiającego wyjście na lód,
- niewłaściwego dla warunków pogodowych ubrania, skutkującego wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamarznięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

5. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna w Sulejowie
- 2) Ochotnicza Straż Pożarna w Kurnędu
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna w Krzewinach
- 4) Ochotnicza Straż Pożarna w Skotnikach
- 5) Ochotnicza Straż Pożarna w Łęcznie
- 6) Ochotnicza Straż Pożarna w Przygłowie
- 7) Ochotnicza Straż Pożarna w Smardzewicach
- 8) Ochotnicza Straż Pożarna w Kole
- 9) Ochotnicza Straż Pożarna Barkowicach
- 10) Ochotnicza Straż Pożarna w Stobnicy
- 11) Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrowie nad Czarną
- 12) Ochotnicza Straż Pożarna w Wolborzu
- 13) Ochotnicza Straż Pożarna w Niewierszynie
- 14) Posterunek Policji Państwowej w Sulejowie
- 15) Posterunek Policji Państwowej w Wolborzu
- 16) Posterunek Policji Państwowej w Smardzewicach
- 17) Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Tomaszowie Mazowieckim
- 18) Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Piotrkowie Trybunalskim

6. Kontakty alarmowe

Zintegrowany System Ratownictwa WOPR - numer alarmowy nad wodą **601 100 100**